UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

R. P. Ioannis Præpositi Atrebatis, E Societate Iesv, S. Theologiæ Doctoris, & quondam in Vniuersitate Louaniensi ac Duacensi Professoris, Commentaria In Tertiam Partem S. Thomæ De Incarnatione Verbi ...

LePrévost, Jean

Dvaci, 1629

Art. IV. Vtrum Christus secundùm quod homo sit filius Dei adoptiuus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-94249

Visual Library

5. Propter adoptionem Deus peculiari ratione dicitur pater iustorum, vt ex dictis potest colligi, qua ratione non dicitur aliorum pater, licet generali ratione dicatur pater omnium rerum, quatenus eas produxit & conseruat; interdum etiam vocetur pater peccatorum, quia eos tanquam benignus pater mansuetè tractat & ad se reuocat.

Adoptare conuenit toti Trinitati, & quare.

Ex dictis patet etiam resolutio articuli 2. cùm enim iustificatio sit opus Dei ad extrà; constat adoptare conuenire toti Trinitati.

6. Varium discrimen adoptionis diuinę ab humana.

Notandum quod licet adoptio quâ Deus iustos adoptat, conueniat cum adoptione humana in ratione adoptionis: tamen in varijs extrinsecis ab ea differat, & sit eâ longè nobilior. Nam primò adoptio humana est inuenta in solatium sterilitatis; Deus verò non adoptat vt se soletur, sed ex mera benignitate erga creaturam rationalem.

2. Adoptio humana nihil reale intrinsecum ponit in adoptato, sed solam moralem conditionem: Deus verò adoptat ponendo gratiam iustificantem in anima iusti, quæ est maximum ornamentum per quam anima efficitur consors diuinæ naturæ, & dicitur ex Deo nasci, & per quam non solùm dicimur Filij Dei, sed etiam sumus; vnde per diuinam adoptionem homo spiritualiter nascitur & acquirit esse diuinum accidentale.

3. Adoptatus adoptione humanâ non potest adire hæreditatem ante mortem adoptantis; filius verò Dei adoptiuus si in eo statu moriatur, adit hæreditatem Dei etiam viuentis, quia illa hæreditas potest sine cuiusquam detrimento à pluribus possideri; secus quàm accidat in bonis humanis & terrenis.

Articvlvs IV.

Virùm Christus secundum quod homo sit Filius Dei adoptiuus?

Resp. neg. NEGAT, quia filiatio est proprietas personalis, in Christo autem non est alia persona quàm increata, cui conuenit esse filium per naturam; ergo Christus non est filius adoptiuus. Intelligit verò etiam secundum quod est homo. conf. prob. quod potest dici tale per se, non potest dici tale participatiuè.

7. Ne quidè natura humana Christi potest dici propriè adoptata.

Responsione ad 1. indicat non tantùm Christum non esse Filium Dei adoptiuum, sed ne quidem naturam humanam illius propriè dici adoptatam, quia *sicut filiatio* (inquit) *propriè non conuenit naturæ, ita nec adoptio:* vnde cùm natura humana dicatur adoptari, adoptio sumitur pro vnione illius ad personam Verbi.

Responsione ad 2. docet aliter dicendum de seruitute; quòd scilicet non solùm respiciat personam, sed etiam naturam, & ideo natura humana dici potest serua, licet non possit dici adoptata. Circa hunc articulum

8. Christus est Filius Dei naturalis.

Notandum Christum reipsâ esse Filium Dei naturalem; cùm in eo inueniatur persona Verbi quę est Filius Dei naturalis: imò eũdem etiam existentem in humanitate esse naturalem filium, cùm existens in humanitate non sit alia persona à persona Verbi. vt constat ex dictis q. 2. contra Nestorium; & hoc sensu videtur definitum in Conc. Francofurdiensi Christum non esse Filium Dei adoptiuum contra Felicem Episcopum Vrgelitanum & Elipandum Archiepiscopum Toletanum. videri etiam potest epistola Adriani Papæ & sacrosyllabus in eodem Concilio. si enim scopus tam Pontificis quàm Concilij spectetur, solùm volunt Christum non esse dicendum Filium Dei adoptiuum in sensu Nestoriano, & cum diuisione personæ hominis in Christo à persona Verbi; quod, vt notauimus q. 20. agentes de seruitute, videntur sensisse Elipandus & Felix. Et in hoc sensu optimè procedunt plurima scripturæ testimonia, quę tam in epistola Adriani quàm in sacrosyllabo afferuntur: in eodem sensu optimè possunt intelligi varij Patres negantes Christum esse filium adoptiuum. hoc supposito, est

Conc. Francof. Adrian. 1.

Dvbivm.

An supposita vnitate personæ in Christo, is dici possit Filius Dei adoptiuus in quantum homo? 9.

SVPPONO Christum esse Dei Filium non solùm quatenus secundum diuinam naturam procedit à Patre per æternam generationem, sed etiam secundum naturam humanam hypostaticè vnitam Verbo; cùm ratione illius vnionis natura humana sit Deo gratissima, & ad esse diuinum electa; ratione cuius sit vt Christo etiam vt homini competat ius ad æternam hæreditatem, & quidem longè sublimiùs quàm competat vlli puro homini ratione gratię habitualis sibi inhęrentis. hoc posito

Quæritur an sit dicendus filius adoptiuus secundum quod homo, an vero naturalis?

Affirmat Durand. dici posse adoptiuũ.

Prius asserit Durandus in 3. dist. 4. q. 1. & insinuat esse probabile Scotus dist. 10. q. vnicâ. & Richardus eâdem dist. 10. art. 2. q. 1. & alij.

Communiùs DD. volunt dicendum naturalem, S. Thom. Elipsis omnium verius.

Posteriùs communiùs censent Theologi. S. Th. hîc & plurimi alij tam antiqui quàm recentiores. videri possunt citati à Suarez disp. 49. sect. 2. §. *dicendum tamen.*

Hęc sententia est omnino verior; cuius germana ratio est quod persona quæ adoptatur debeat esse extranea, & post adoptionem remaneat extranea, vt patet tam in adoptione humana quàm in diuina, quæ fit per gratiam habitualem: Christi autem persona etiam in quantum hominis non est extranea, cùm sit illa eadem persona Verbi, & per consequens naturaliter coniuncta Patri.

Instantia contra rationem resolutionis. Resp.

Dices est persona Verbi prout subsistit in natura humana, atque adeò in natura extranea.

Resp. inde non effici personam ipsam esse extraneam, sed tantùm naturam, atque adeò non posse inferri ipsam personam etiam vt subsistentem in natura humana esse adoptatam, sed vt summum ipsam naturam (quod tamen infrà examinabitur) adoptari; quod non repugnat conclusioni. Ad hanc rationem reduci debent variæ rationes quæ in huius sententiæ confirmationem solent adferri.

Ex dictis sequitur 1. in Christo duas esse filiationes naturales respectu Dei; vnam æternam, ratione æternæ generationis; alteram temporalem fundatam in vnione hypostatica humanitatis cum Verbo & diuinitate; ex ea enim factum est vt humanitati communicaretur esse diuinum naturaliter, id est, in vnitatem personæ; & humanitas non solo affectu coniungeretur diuinæ personæ & Deo, sicut adoptatus coniungitur adoptanti.

Dices Christus vt homo non est Deus; ergo vt homo non est Filius Dei naturalis.

Resp.

Resp. negando conseq. quia vt dicatur filius naturalis filiatione illa temporali, non requiritur vt natura secundum quam dicitur filius sit eadem cum natura eius cuius dicitur filius; sed sufficit, vt illa trahatur ad esse personæ vnitæ naturaliter ei cuius dicitur filius, ita vt etiam in illa natura, secundum quam denominatur filius, non sit persona extranea.

Sequitur 2. Christum per filiationem, de qua in præsenti dubio est sermo, non solùm respicere primam personam Trinitatis, sed etiam alias; ita vt Christus dici possit filius naturalis etiam Spiritus Sancti; imò & suipsius; dummodo vbi est periculum erroris vel scandali, res aptè explicetur; quia cùm per illam propositionem, *Christus est filius sui*, videatur denotari distinctio personæ, non ita commodè potest vsurpari; sed aptiùs dicetur, *Christus in quantum homo est filius suipsius in quantum Dei*; per quam propositionem ratione particularum adiectarum satis euitatur omne erroris periculum.

Similiter ne Spiritus sanctus videatur esse principium Verbi secundum naturam diuinam, non facilè dicendum est, *Christus est filius naturalis Spiritus sancti*; sed potiùs dicendum, *Christus in quantum homo est filius naturalis Spiritus sancti filiatione temporali*: quamuis illud ipsum non ita commodè vsurpetur, ne videatur insinuari Spiritum Sanctum in generatione Christi subijsse munus paternum; cùm tantùm concurrerit vt creator ad productionem humanitatis in Christo.

Sequitur 3. quòd si Pater fuisset incarnatus potuisset eodem modo dici Filius naturalis Dei; item Filij &c. quod similiter de Spiritu Sancto dicendum est; quam ob causam fuit conuenientius Deum Filium incarnari, ne duo viderentur in Deo esse Filij.

Contra resolutionem Obijcitur 1. ex eo quòd Deus humanitatem sibi copulauit, nullo modo fuit necessitatus ad concedendam ei beatitudinem; ergo Christus in quantum homo non fuit Filius Dei naturalis. Cons. prob. quia filius naturalis habet ius ad paternam hæreditatem.

Resp. 1. negando conseq. ad cuius probationem dico aliquem non constitui filium naturalem præcisè ex eo quòd habeat ius ad paternam hæreditatem, sed ex eo quòd sit persona naturaliter coniuncta, ita vt illa sit causalis: ideò talis habet ius ad paternam hæreditatem, quia est filius; non verò è contrario: ideo est filius, quia habet ius ad hæreditatem. vnde tale ius potest separari à persona filij naturalis; nam si in aliqua republica constitueretur vt filius nullum ius haberet ad bona paterna, non ideo desineret esse filius naturalis.

Resp. tamen 2. ad antecedens, licet Deus non fuerit absolutè loquendo obstrictus dare beatitudinem animæ Christi, potueritque citra vllam iniuriam eam non admittere ad suam hæreditatem; nihilominus Christo etiam vt homini beatitudo fuit moraliter debita, & Christus ius ad illam habuit, idque ratione vnionis hypostaticæ cum Verbo.

Obijcitur 2. Christus habuit gratiam habitualem; ergo fuit filius adoptiuus. Cons. prob. illa gratia alios constituit filios adoptiuos vt suprà dictum est; ergo etiam constituet Christum.

Resp. negando conseq. argumenti, similiter & probationis; & dico gratiam habitualem non sufficere vt quis constituatur filius adoptiuus; sed insuper requiri, vt persona remaneat extranea, seu insuper requiri negationem naturalis vnionis cum eo cuius dicitur filius. ex quo patet quòd licet eadem specie gratia habitualis sit in Christo & in alijs hominibus, illum tamen non constituat filium adoptiuum, licet alios constituat.

Confirm. gratia habitualis in Christo se habet per modum proprietatis, non per modum formæ dantis primum esse supernaturale: quemadmodum ergo ratione proprietatum superuenientium non mutatur naturalis filiatio, nec censetur accedere adoptiua; ita dicendum est quod Christus non sit dicendus filius adoptiuus, ex eo quòd habeat gratiam per quam alij constituuntur filij adoptiui. Nec similiter dicetur adoptiuus ex eo quòd ratione illius gratiæ ius ei competat ad beatitudinem: tum quia etiam illud ius se habet per modum proprietatis, tum quia filius naturalis non ideo fit adoptiuus, quòd patrem suis obsequijs demereatur.

15.

Obiicitur 3. Christus vt homo est creatura; ergo & filius adoptiuus.

Resp. neg. conseq. quia ratio creaturæ non excludit vnionem substantialem cum diuinitate, quam tamen negat filiatio adoptiua, vt patet ex dictis.

Obijcitur 4. Christus vt homo est seruus, prout cum communiori sententia diximus q. 20. ergo & adoptiuus, quia filius naturalis non potest esse seruus.

Resp. negando conseq. ad cuius probationem dico si seruitus designet conditionem vilem, eam repugnare filio naturali; non verò si solùm sit conditio consequens rationem naturæ creatæ, vt latiùs explicatum est loco citato.

Quæri verò potest an saltem humanitas Christi dici possit adoptata. Videtur enim ita dicendum; cùm illa sit extranea, & per gratiam seu gratuitum Dei donum sit vnita Verbo & diuinitati: & ita sentit Gabriel in 3. dist. 10. quæst. vnicâ, concluſ. 3.

16.

Respondeo tamen negatiuè: ita communius Doctores; cùm filiatio sit conditio quædam personalis, quæ proinde non possit propriè tribui naturæ secundum se. Quanquam enim natura dici possit id secundum quod aliquis dicitur filius naturalis vel adoptiuus, ipsa tamen natura non sortitur huiusmodi denominationes tanquam *id quod*, seu tanquam terminus adoptionis: neque enim dicitur, filia adoptiua vel naturalis. Confirm. id solùm dicitur filius quod est terminus vltimatus generationis; id verò non est natura, sed suppositum.

2. Vt natura dici posset adoptari; ea tamen denominatio non posset tribui nisi etiam post ipsam vnionem remaneret extranea, id est, non vnita naturaliter adoptanti. cùm ergo natura humana Christi vniatur Verbo vnione substantiali, & ita sit reipsâ Deo naturaliter vnita, non potest dici adoptata. videri potest sacrosyllabus in Concilio Francofurdiensi, vbi dicitur; *non adoptauit carnem sed assumpsit.*

17.

Si qui dicant carnem vel humanitatem adoptatam, loquuntur impropriè, & adoptionem accipiunt pro assumptione, nihilque aliud volunt quam eam sine vllis meritis à Verbo assumptam.

Ex his facilè potest responderi ad id quod in contrarium obijciebatur; concedo enim naturam

constituit filium adoptiuum, nisi persona sit extranea.

Obiectio 3.

Resp.

Obiectio 4.

Resp. Qualis seruitus repugnet filio naturali.

Quæst. Gabriel sentit humanitatem dici posse adoptatam.

Resp. negatiua est cõmunis.

Natura nõ dicitur filia.

Cone. Francof.

Si qui dicunt humanitatẽ adoptatam loquũtur impropriè. Satisfit rationi in cõtrariũ proposita.

18. Licet natura humana sit extranea, non sufficit vt dici possit adoptata.

humanam secundum se esse extraneam & gratuito Dei dono vnitam Verbo: dico tamen id non sufficere vt censeri possit adoptata. 1. quia adoptio non conuenit naturæ vt termino adoptionis. 2. vt posset illi tribui, ad hoc requiritur vt post vnionem remaneat extranea; quod de humanitate Christi dici nequit, cùm per gratiam vnionis hypostaticæ euehatur ad vnitatem personæ cum Verbo, & proinde non remaneat extranea Deo. Vlterius dico Christi humanitatem in nullo priori naturæ extitisse non vnitam Verbo; cùm existimem nullam aliam vnionem intercessisse inter humanam naturam & Verbum præter eas quæ interfuerunt inter partes humanitatis & Verbum.

Quàm certa sit præsentis dubij resolutio.

Constituto secundum communem sententiam quod Christus etiam secundum quod homo non sit Filius Dei adoptiuus, sed naturalis, quæritur quàm certa sit ea Scholasticorum sententia: agendo scilicet de adoptione in sensu Scholasticorum, & supposita personæ vnitate.

19. Opinio *Vasquez*

Vasquez disp. 89. cap. 6. censet ita esse certam vt opposita sit hæretica & damnata à Conc. Francofurdiensi, quando damnatus est error Elipandi, quod varie conatur ostendere cap. 8. & 9. docetque Elipandum damnatum non quòd diuideret in Christo personas, sed quòd sentiret etiam in vna persona Christum esse Filium Dei adoptiuum in quantum est homo.

Porrò Elipandum non sensisse cum Nestorio ex eo conijcit quod Carolum Magnum principem Catholicum per litteras sollicitarit vt conuocato Concilio sententia de adoptione Christi approbaretur: quod nullo modo ausus fuisset facere, si Nestorianam hæresim fouisset. 2. quod Patres Concilij longè aliter egissent contra illum si fuisset Nestorianus. 3. quod Patres & Pontifex non adducant testimonia ad probandam personæ vnitatem. 4. idem ostendit ex confessione Elipandi.

20. Hæc: *Christus vt homo est Filius Dei adoptiuus*, tantũ damnata est in sensu Nestorij.

Communiùs alij negant, dicentes solùm damnatam fuisse illam propositionem, *Christus vt homo est Filius Dei adoptiuus*, in sensu Nestorij, seu cum personarum diuisione; & quod Elipandus hæresim Nestorianam docuerit, licet latenter & sub alienis verbis, quod ex pluribus historicis ostenditur à recentioribus; qui id etiam ostendunt ex epistola Adriani & Concilij. videri possunt Suarez disp. 49. sect. 3. & Lorca disp. 84. qui id doctè ostendunt & argumenta Vasques dissoluunt.

QVÆSTIO XXIV.

De prædestinatione Christi.

ARTICVLVS I.

Vtrum Christo conueniat prædestinatum esse?

1. Resp. affir.

NOTANDVM S. Thom. hic simpliciter proponere num Christo conueniat esse prædestinatum; seu, vtrùm in genere dici possit Christum prædestinatum, non explicando prædestinationis terminum. ad quam quæstionem

Quid prædestinatio.

Respondet affirmatiuè: quod vt probet, præmittit prædestinationem esse diuinam quandam præordinationem ab æterno, de his quę per gratiam Dei facienda sunt in tempore. Nam prædestinatio, quę est pars prouidentiæ, vt patet ex eodem S. Thom. 1. parte q. 23. est respectu operum gratię. hoc præmisso

Prob. conclusio S. Thom. vnio duarum naturarum inter se in Christo est maximum Dei donum, & maxima gratia ex libera Dei voluntate procedens; igitur id ab æterno est prędordinatum & prædestinatum; ergo & Christus est prædestinatus. Posterior conseq. prob. prædestinatà vnione debet censeri prædestinatus terminus ex huiusmodi vnione resultans; qui terminus est Christus, qui est compositum ex natura diuina & humana & subsistentia Verbi. Conf. hoc compositum non fuit ab æterno, sed per liberam Dei voluntatem incepit in tempore.

Corollaria. 2.

Ex discursu facto patet 1. S. Thom. præsenti articulo concludere Christo conuenire esse prædestinatum quoad *esse* seu existere: quamuis in solutionibus argumentorum quædam misceat quæ ad alias prædestinationes pertineant.

Christus est prædestinatus ad esse, seu existere.

Patet 2. Christum absolutè dici posse esse prædestinatum ad *esse*: quamuis enim ipsum suppositum Christi non fuerit prædestinatum ad *esse*, seu vt reciperet existentiam, vtpote æternum & necessarium; tamen compositum ipsum ex natura diuina & humana non est æternum, sed incepit esse in tempore: nomen autem *Christus* optimè sumi potest pro huiusmodi composito, & reipsâ sumitur in hac propositione, *Christo conuenit esse prædestinatum*; cùm sumatur formaliter, quia actus mentis respiciens aliquem terminum facit vt talis terminus optimè possit formaliter accipi.

Patet 3. idem esse obiectum & terminum prædestinationis quâ aliquid prædestinatur vt sit, ipsum scilicet existere rei.

Quæst. 3.

Quæri potest an sicut dici potest, *Christus est prædestinatus*; ita dici possit, *Filius Dei est prędestinatus*; seu, *Verbum diuinum est prędestinatum*?

Nequit dici: *Filius Dei est prædestinatus.*

Resp. negatiuè, quia per talem propositionem designatur quòd sit prædestinatum vt Filius Dei sit, seu habeat *esse*; quod falsum est, cùm secunda Trinitatis persona non sit neque habeat esse per liberam Dei voluntatem & prędordinationem, sed per ęternam generationem. Conf. *esse* est Filio Dei necessarium & essentiale, vnde non cadit sub prædestinationem.

DVBIVM I.

Vtrum dici possit Verbum vel Filius Dei prædestinatus vt sit homo?

Sententiæ. Negat *Durand, Becan.* Affirm. *Suarez & alij.*

DVPLEX est hac de re sententia. Prior negat. Durand. dist. 7. q. 3. Becanus cap. 19. q. 1. concl. 3. & alij.

Posterior asserit, ita plures quos citat Vasq. disput. 92. cap. 3. quos sequitur Suarez disp. 50. sect. 1. concl. 4.

4. Videtur quæstio de nomine.

Quæstio videtur esse de nomine: constat enim Filium Dei nullo modo subiectum esse diuinæ gubernationi, nullamque ei factam fuisse gratiam per hoc quod natura humana illi fuerit copulata: vnde nullo modo dici debet prædestinatus ad hoc vt esset homo, si hæc ad rationem prædestinationis requirantur. Potest verò dici si non requirantur, sed ad hoc vt aliquid dicatur prædestinatum, sufficiat vt in tempore ex libera Dei voluntate acquiratur nouus terminus ordinis supernaturalis, qui vniatur subiecto quod dicitur prędestinari, etiamsi nulla per hoc gratia fiat ei quod dicitur prædestinari.

Quia